

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 164. szám
2022/5.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

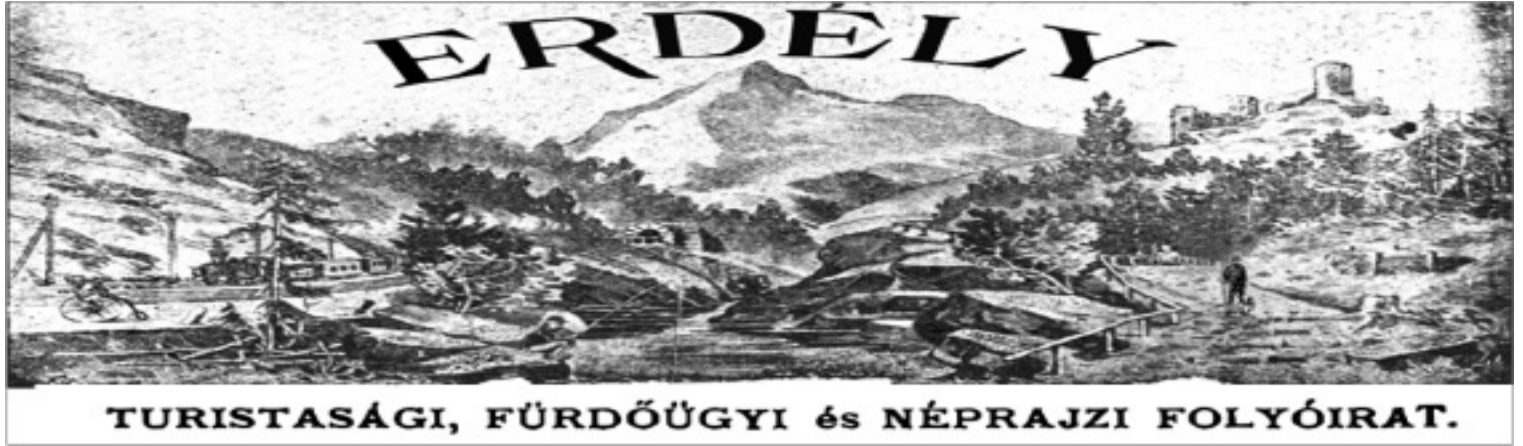
Szerkesztőség (info@ekokolozsvar.ro):

Kerekes Edit,

Kismihály Boglárka,

Tóthpál Tamás.

Főmunkatárs: Pál Gyöngyi

A következő lapszám megjelenik:
2022. június 17.

Szervezői szemmel a rekordokat döntő Jókai-teljesítménytúráról

Idén 578 résztvevő teljesítette a Jókai-túrát gyalogosan, kerékpárral vagy szaladvá, összesen mintegy 17,884 km-t megtéve a Kolozsvár és Torockó közötti rövidebb-hosszabb távokon. Legkisebb hősünk az alig három hónapos Molnár Ünige volt a Várfalva–Torockó útvonalon, akit szülei először vittek ilyen hosszú túrára. Ugyancsak rekordszámúra sikeredett a megvásárolt vízmenyiség és a lefőzött krumplicsúszás, de Sztranyiczki Gábornak, az ultramaraton nyertesnek is pályarekordot sikerült szaladnia 5 óra 39 perccel. Talán abból is történelmet írtunk, hogy minden résztvevőnek sikerült szárazon megúszni a túrát, hiszen az égiek megkíméltek az ijesztő esőfelhőktől.

KISMIHÁLY BOGLÁRKA

Szervezőként számomra mégis az jelentette a legnagyobb rekordot, hogy idén sikerült időben lezárunk a regisztrációt, időben megrendelnünk a pólókat és nyomtatványokat, péntek délután helyett már kedden megvásároltuk a vizet és az energiapótlót, a résztvevőknek szánt indítócsomagok pedig a késői péntek éjjel helyett már csütörtök estére elkészültek. Amikor péntek este átvette az indítóbíróknak szánt kellékeket, Kerekes Kinga önkéntesünk poénosan meg is jegyezte, hogy valamit elrontottam, mert hiányérzetem van: semmi káosz, csak az üres terem. Addigra nekem is sikerült picit lenyugodnom és kiengednem a szervezéssel járó stresszt, érezve, hogy a kitartó munkának meglett a gyümölcse. Annak is örültem, hogy nem hajnali 3-kor fogok hullafáradtan ágyba dőlni, hanem talán már éjjel előtt az igazak álmát aludhatom, ám túlstimulált agyam erről másként vélekedett.

Mit keres 96 kerékpáros az EKE-iroda udvarán?

Szombat hajnali fél hatkor kissé fájó szívvel és komótosan válok meg puha ágyamtól, de nincs más választás, cselekedni kell, hogy időben odaérjek a kerékpárosok indításához. Szorgos önkéntesem, Anikó, Karolina és Tamás is időben megérkeznek, így nekiállhatunk a teendőknek: kiaggatjuk a molinókat a kapura, elhelyezzük a regisztrációs asztalt és az indítócsomagokat az udvaron, pontban 7-kor pedig elkezdjük az indítócsomagok (igazolólappal, térkép, biciklis rajtszám) átadását a közel 100 biciklis résztvevőnek. Közben megérkezik túraszolgálatos orvosunk, Páll Zoli, aki nagyon fontos baráti összejevetelről mondott le csak a kedvünkért (utólag is nagy köszönet). A csapat most már teljes, lassan indulhatunk is Szindre, majd Várfalvára, előtte viszont még gyorsan felhívjuk azokat, akik nem jelentek meg a rajtnál, hogy érdemes-e még várnunk rájuk. Aki ismer, tudja, hogy a vezetéssel még mindig nem vagyok nagy barátságban, így a gyomoridegemet csak fokozza, hogy kissé fáradtan kell volánhoz ülnöm. Természetesen egy falat sem ment le a torkomon reggel,

gondoltam, majd Várfalván falatozom a résztvevőknek szánt hagymás zsíros kenyérből vagy az energiapótlókból.

Szindról és Várfalváról közel 430 gyalogos indul

Első állomásunk Szind, ahol néhány résztvevő már az üzlet/kocsma teraszán melegít be a nagy próbatételre, én az autóból kiszállva kicsit bémáskodom az egymásba ragadt dobozokkal, de Zoli gyorsan segít. Az unitárius parókia udvarán minden rendben: a sátrak állnak, az Urák család és Venczel Enikőék mosolyogva fogadnak, a Gy30-asok és Gy17-esek tömege már szétoszott, az idősebb EKE-tagok szorgalmasan kenetik a kenyereket a konyhában, köztük Nagy Lajos és felesége, Kelemen Magda és Pálfalvi László. Pethő

Gyerekcsoport indul Várfalváról

Adél barátnőm is megölelget, kérdezi, sikerült-e többet aludni, mint tavaly, aztán ugrás is vissza az autóba, igyekszünk Várfalvára segíteni a Gy10-esek indulásánál, akik több mint 300-an regisztráltak. A Tordai-hasadék felé haladva néhány gyalogost magunk mögött hagyunk, a telefonom néhányszor felcsörren, de a vezetésre hivatkozva inkább nem veszem fel. A túra hetén nagyjából 40-szer csörrent meg az EKE-telefon, a sajátomra csak pénteken 19 hívás érkezett...

Várfalván az EKE-várhoz vezető utcába érve vidáman köszöntenek a zöld pólós önkéntesek, Huni és Attila, akik kéremnek megfelelően ügyesen irányítják a forgalmat, közben Bogya Zoli is megérkezett a bükkki kempingtől Ferencz Lóriával, ahonnan a Gy55-ösöket és a hat szem maratónistát indították Kerekes Kinga és Kovács Kati koordinálásával. Az EKE-várnál is minden rendben, a molinók szépen kifeszítve, a sátrak és a regisztrációs asztalok a helyükön, a szorgos önkéntesek pedig Ádám Gábor igazgatásával indítják a legrövidebb túraváltozat résztvevőit. Az idősebb EKE-tagok

is berendezkedtek és Fehér Zsuzsa vezetésével már nekiláttak a hagymapucolásnak, a kenyérkenetetésnek. Néhány kérdés érkezik felém az önkéntesektől, majd Sipos Árpival, a Székelykő pontbírójával megbeszéljük a forgatókönyvet: a CERT Transilvania önkéntese viszi fel őket profi terepjáróján mind a harmincszor 6 liter vízzel és a sátorral együtt, este pedig le is hozza őket. Ezután megjelennek a *Maszol* újságírói Lőrincz Annával az élen, akivel gyorsan meg is ejtjük a beígért videós interjút. Még egy gyors fuvar Szindig, ahol reggel véletlenül túl sok kenyeret hagytak, útközben Fazakas Feri hív a Hordós-kút ellenőrző ponttól, hogy visszafelé leszedek a jelzőszalagokat Názár Erzsébettel és Szilágyi Bandival. Amint visszaérek Várfalvára, a nagy csapat indul át Torockóra: az önkéntesek a Quadrion egyik buszával, Boér Bo-

kat, itt lesz az utazási iroda, itt pedig az EKE-bazár. Minden sínen, az önkéntesek ügyesen, önállóan feltalálják magukat, mindent megoldanak, így rövidesen felkészülten várjuk a fáradt túrázókat. Lőrincz Feri is megérkezik 14 óra előtt a kisbusznyí krumplicsúszással (ekkor mennyiséget életemben nem láttam), így a hölgyek neki is látnak a munkának. Közben Szabó Lilla, Adrienn és Laca is megérkeznek a Túri-hasadék ellenőrző ponttól, így át is adom nekik az utazási iroda vezetését, ahol összesítik a beérkező túrázó igényeit: ki mikor, melyik busszal szeretne visszautazni Várfalvára, Szindre vagy Kolozsvárra. Megnyugtató, hogy mindenki tudja a dolgát, kellően le vannak osztva a feladatok, így jut időm foglalkozni a megérkezett mentősökkel, néhány szót váltani támogatóinkkal, felcímkézni a kupákat és érmeket, megírni az önkénteseknek az emléklapokat.

Sajnos két szerencsétlenség történik: egy hölgy kifocimítja a bokáját a Székelykő nyergében, de a CERT-es önkéntes gyorsan le is hozza a mentőhöz, egy másik hölgnél viszont törést állapítanak meg, vele a Nagyrákon lefelé történik a baleset, rajta a hegyimentők segítenek, majd a hivatalos mentőszolgálat. Amint beérkeznek az összes futó, Bogya Zoli segít az eredményhirdetésben, mindenki megkapja a megérdemelt érmet és kupát. A hölgyeknél az egyedül induló Manea Andrea viszi el az első díjat, a férfiaknál pedig Sztranyiczki Gábor, Papp Csaba és Poting Rázvan lesznek a dobogósok, őket követi Molnár Tibor és Manea Cristian.

Nagy hajrá az utolsó 100 méteren

BOZSOKI ADRIENN

Ádám Gábor aggódva hív fel hat óra felé, hogy néhány magyarországi résztvevő a kérése ellenére is nekivágott Várfalváról a Székelykőnek, így várhatóan csak 9-10 óra felé érkeznek a célba. Közben lassan megtelenek a buszok, fogynak az oklevelek és a jelvények, a fazekak is ürülnek, de még így is nagy mennyiség érintetlen marad, elajándékozunk a Kis Szent Teréz Gyermekotthonnak. Este fél 10 felé kisebb ijedség támad, mert kiderül, hogy az 50 személyes busz nem indult vissza Kolozsvárról, szegény Laca pedig rémült arccal tartja kezében a buszos listát, hogy neki még 40 személyt haza kell szállíttatnia. Egy percre lenyugszunk és kiszámoljuk, hogy a három kisbusz elég lesz az utolsó fuvarokra, s végül lemondunk arról a néhány személyről, akik feliratkoztak a szindi járatra, de közben felszívódtak. Este 10-re szinte teljesen kiürül az udvar, néhány gyerek futkározik a kultúrotthonban, az utolsó mosatlant is elintézzük, s végül már csak hárman maradunk Botonddal és Tamással. Kissé fáradtan, de elégedetten kocsikázunk visszafelé az EKE-várhoz, éjszakai szállásukhoz, én pedig a ragyogó holdban gyönyörködve hálát érzek a 67 kitartó, lelkes és szorgos önkéntesért, akik nélkül nem lettünk volna képesek ekkora rendezvényt kézben tartani. Ha még lenne hely az újság hasábjain, mindnyájukat név szerint felsorolnám.

Minden út Torockóra vezet: gulyás és jó hangulat a célban

Torockóra picit késve érkezünk, néhány perccel 13 óra előtt az első futó, Sztranyiczki Gábor már a célban vár ránk, Botond pedig gyorsan előbányászta a dubából az SI-card-olvasót, hogy rögzítse az adatait. A Barabás Ibolya vezetete hölgytársaság birtokba is veszi a konyhát, keresik a gázpalackot, nem találják, meglesz, de üres, ja, nem, még félig tele, így Nagy István Bajusz, aki Kovács Evelinnel és Kasza Izával érkezett az Adrenalin Park ellenőrző ponttól, gyorsan segít is beszerezni. Közben próbálom koordinálni az embereket: a szervezési kellékeket vigyék a kultúrotthonba, az asztalokat és sátrakat az udvarra, itt fogadjuk az érkező gyalogosokat, bringásokat és futó-

Krókuszesen ködben, esőben, térdig érő hóban a Pádis-fennsíkon

Palczer János hajdani túravezetőnk egyik kedvenc kirándulóhelye volt Pádis környéke. A 2003-ban megjelent *Bihar-Vlegyásza-hegység* turisztikai kalauzban így írja le ezt a vidéket: „A Bihar-hegység rendkívüli szépségét aligha kell bemutatni a természetet járó turistáknak, hiszen ki ne hallott volna felejthetetlen karsztképződményeiről, változatosabbnál változatosabb barlangjairól, szemet gyönyörködtető szorosairól, lélegzetelállítóan lenyűgöző vízeséseinek szépségéről, amelynek híre már rég túljutott határainkon.” Palczer János emlékére kirándultunk április 23-án debreceni és nyíregyházi turistákkal közösen a pádisi krókuszmezőkre. A túrát Kovács D. Zsuzsa, a kolozsvári EKE elnöke szervezte.

PÁL GYÖNGYI

A Bihar-hegység mészkővonulatai között, magas hegyektől körülvéve található egy titokzatos, gyönyörű fennsík, ahol rétek, legelők, erdők váltják egymást, néha egy-egy pásztoraknyahó tűnik fel. A természetszerető emberek által gyakorta látogatott Pádis az Erdélyi-szigethegység, sőt talán egész Európa legváltozatosabb karsztkörvidéke. Az 1225 m magasságban fekvő mindössze 36 négyzetkilométer területű fenn-

az Eszkimó-jégbarlanghoz, a Galbina-szirthez. Akkor még megvolt a fennsík a régi (zöld) menedékház, amely 2017-ben leégett. Ez volt Pádison a turisták számára épített első szálláshely. Később érettségi után jártam újra Pádison, a Meleg-Szamos forrásánál és a Szamos-bazárnál is. A hetvenes évek vége felé férjemmel kerestük fel ezt a vidéket. Bánffyhyunyadig vonattal, onnan Havasrekettyéig autóbusszal utaztunk, a hátralévő 31 km-t gyalog tettük meg Pádisig. Teltek az

lett. Nincs túl hideg, de ködös, nedves az idő, csepereg az eső. A kocsik leparkolnak, gyalog indulunk tovább. A régi, zöld menedékház már nincs meg, épült néhány panzió a helyére, az egyedüli ismerős pont a Mócok temploma, az 1458 m magas csúcs alig látszik a ködben. A csoport egy része oda indul, a többiek inkább a krókuszokat akarják látni. A piros háromszög jelzéssel hamarosan rátalálunk a krókuszokra. Rengeteg van belőlük ott, ahol a melegebb napokon elolvadt a hó. Nincsenek egészen kinyílvá, szirmaik összehúzódtak a zord idő miatt, mintha fázna-nak, csillognak rajtuk az esőcseppek.

A Pádis-menedékháztól a Ponorréten át, a Glavojon keresztül a Scărița-erdészházig gyalogolunk, ez úgy 9-10 km. Hosszabb túra nem fér bele az időbe. A Pádis-fennsík központi részén összegyűlt csapadék és olvadákvíz a zombolyokon keresztül a felszín alá kerül. A víztömeg nagy része a Ponor-rét közelé-

Tavaszi tó a Ponor-réten

síkon összezsúfolva annyi természeti csoda található, mint talán sehol az egész Földön. Faunája rendkívül gazdag, sok növényfaj a világon csupán egy-két helyen fordul még elő. A tájnak különleges jellegzetességet kölcsönöz, hogy 1400-1600 méter magas hegyek veszik körbe, így a víz a fennsíkról a felszínen nem, csak különböző barlangokon keresztül tud lefolyni.

Valamikor az 1900-as századfordulón Seprősi Czárán Gyula, egy Arad megyei örmény származású nemesi család sarja kutatta ezt a területet. Czárán Gyula eredetileg betegsége miatt, orvosai tanácsára kezdte járni Európa hegységeit. Az Alpokban sokat kirándult. Egyszer valaki azt javasolta neki, hogy ne menjen olyan messzire, hiszen itt, a Bihar-hegységben is talál csodálatos látnivalókat. Lóháton kezdte bejárni a Bihar-hegységet, felfedezte a Pádis-fennsíkot, aztán embereket fogadott, és saját költségén kezdett utakat építeni. A forrásokat kiépítette és a látnivalókat jelzett turistautakkal kötötte össze. A turisták máig az ő nyomdokain járják be a Galbina-közt, a Csodavárat, a Szamos-bazárt, az Elveszett világot. Ezeket a romantikus neveket annak idején ő találta ki, a magyar turistatársadalom azóta is használja.

Pádison először 12 éves koromban jártam, kéthetes iskolai sátoráborozáson. Ponor-Ék (Ic Ponor) felől mentünk, a pádisi plató alatti Izbuc-völgyben táboroztunk. Akkor még nem sokat tudtunk erről a vidékről, de gyerekként élveztük a sátorozást, az esti tábor tüzet, a kirándulásokat a Mócok templomához, a Ponor-rétre, a Csodavárhoz,

évek, voltunk még egy-egy napos kiránduláson a Szamos-bazárnál, a medvecsonokról híres Oncsászi csontbarlangnál, az Oncsásza-réten, a Kőház (Casa de Piatra) telep mellett a Vertopi-jégbarlangban, de nem jött össze a többnapos kirándulás, Pádist pedig egy nap alatt nem lehet bejárni, ahhoz több idő kell.

Április 23-án is egy napos kirándulásra megyünk a pádisi krókuszmezőkre. Reggel 7 órakor gyülekezünk a Széchenyi téren, két mikrobuszal indulunk Bánffyhyunyadra. Elhagyjuk a Királyhágót, onnan Barátka (Bratca) felé folytatjuk utunkat, Erdődámsón és Biharrosán haladunk át Belényes (Beiuş) felé, majd Vasaskőfalván (Pietroasa) keresztül Pádisra. Ez az út így 190 km és csaknem 4 óra. A rövidebb utat – Kolozsvárról általában ezt használják – Doda Pili és Ponor-Ék felé többször javították, de az utolsó 10 km Pádisig nagyon rossz minőségű. Barátkától Belényesre aszfaltozott út vezet, szép a táj, Erdődáms után füves legelők, majd erdős rész következik. Az Albioara-patak szorosa 2,6 km hosszú, félkör alakú, falainak magassága 80-100 m. Belényes után találkozunk a Debrecenből és Níregyházáról érkező túratársakkal. Vasaskőfalvától (Pietroasa) már csak 23 km Pádis. Elérjük a letérőt a Boga-telep felé, ahol az elmúlt évtizedekben sok hétvégi ház épült. A pádisi szerpentinén éles kanyarokkal tarkított új aszfaltúton jutunk a fennsíkra. Ahogy haladunk felfelé, egyre nagyobb területeket borít be a hó, ez várható volt 1000 m fe-

ben, a Ponor-forrásnál bukkan fel, majd a Bihar-hegység legrövidebb patakjaként a Ponor-réten kanyarog, hogy néhány száz méteres útja után eltűnjön a „feneketlen kútban”, ahogy Czárán Gyula találóan elnevezte. Az ilyen nagy forrást, amely olyan vizet hoz felszínre, amely már egyszer eltűnt valahol, vízkeletnek nevezzük. Kora tavasszal, amikor a hólé bõven olvad és zúdul le a hegyoldalakon, a Ponor-réten gyönyörű tó keletkezik. Akár 4 méter mély is lehet, úszni lehetne benne, ha nem volna olyan hideg. A réten most is víztükr csillog, aztán amilyen hirtelen megjelenik, néhány nap múlva eltűnik majd. A Ponor-réten eltűnő víz legközelebb a Csodavárban, majd a Galbina-kitörésnél bukkan a felszínre. Mi a Glavoj-rét felé haladunk tovább, amely nyáron sok-sok túrázó táborhelyeül is szolgál, ezután még néhány km-es gyaloglással átmegyünk a Bál-réten a Scărița-erdészházhoz, ahol már várnak a hazainduló autóbusszok.

Délután 5 óra körül járunk, egyre sűrűbb köd ereszkedik alá, beborítva a tájat. A vizes hótól és esőtől bakancsaink átnevedesedtek, az esőköpenyekről csepereg a víz, helyenként a hó térdünkig ért, de megértük a tervezett útvonalat, megcsodáltuk a krókuszokat és a Ponor-rét esőtől és olvadó hótól hatalmas tavát, amint visszatükrözi a fenyveseket, hegyeket. Örvendek, hogy újra láthatam Pádisból egy kis részt. Pádis mindig szép, télen is, nyáron is, minden évszakban más-más arcát mutatva. Mondhatjuk Áprily Lajos szavaival: „Csodálatok ezer szemmel, / ezer színű szerelemmel... / De te mind az ezer szemnek / megmaradtál rejtelemnek.”

Júniusi bakancslista

■ **Június 1. (szerda):** Gyermeknapi látogatás a nyíregyházi állatkertben. Indulás 6 órakor, hazaérkezés éjfél körül. Szervező: Kovács D. Zsuzsa. Részletek a honlapon. ♦ Hagyományos séta a Páter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **Június 4. (szombat):** Bács-torok – szászfenesi Csigadomb – Fenesi-tó. Találkozás 9 órakor a 31-es autóbussz Széchenyi téri megállójában (a busz 9.15 órakor indul). Szervező: Pál Gyöngyi. ♦ Bélavára körtúra (10 km, 900 m szintkülönbség), kiskocsikkal Bélavaráig/Belioara (Aranyos völgye). Szervező: Kiss János. Jelentkezni telefonon június 1-ig.

■ **Június 8. (szerda):** Hagyományos séta az István-forráshoz (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **Június 11. (szombat):** Ritka virágok kavaládja az Őzek- és a Gorbó-völgyében (20 km, 500 m szintkülönbség). Találkozás 8.45 órakor az M16 (40-es) román opera melletti végállomásán. Szervező: Kiss János.

■ **Június 11–13. (szombat–hétfő):** Biciklitúra a Bogáti-erdőben és környékén. A három nap alatt letekerendő táv becsült hossza 210 km. Szervező: Szima Márton.

■ **Június 15. (szerda):** Hagyományos séta a Cérna-forráshoz (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **Június 17–19. (péntek–vasárnap):** Radnai-havasok Borsa központtal, kiskocsis megközelítés. Szombaton és vasárnap 15 km-es túrák 1000-1300 m-es szintkülönbséggel. Jelentkezés június 12-ig, mert a szállást előre kell foglalni. Szervező: Kiss János.

■ **Június 18. (szombat):** Kirándulás a Patai sóstóhoz (15 km, szintkülönbség 200 m). Találkozás 8.45 órakor a 6-os trolibusz végállomásánál (IRA). Visszafelé 17.05 órakor az M45-ös autóbusszal Pata faluból. Szervező: Csorba Anna.

■ **Június 22. (szerda):** Hagyományos séta a Rejtett-forráshoz (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

■ **Június 25. (szombat):** Bánffy Miklós Gyalogos és Kerékpáros Emlék- és Teljesítménytúrák – III. kiírás. Regisztráció hamarosan a teljesitmenyturak.ekekolozsva.ro honlapon a megfelelő túraváltozatra kattintva.

■ **Június 25–26. (szombat–vasárnap):** autóbusszos kirándulás Abrudbányára, a település maroknyi magyarsága által szervezett magyar napokra. Szállás Abrudbányán. Másnap Verespatak, Detunáta. Indulás 7 órakor a Fliptől. Szervező: Kovács D. Zsuzsa. További részletek hamarosan a honlapon.

■ **Június 29. (szerda):** Hagyományos séta a Páter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.

Ügyfélszolgálat

VÁLTOZÁS! Keddtől péntekig, csak előzetes telefonos egyeztetés alapján (Kolozsvár, Magyar/21 Decembrie 1989 utca 116., az udvarban a bal oldali épület). Irodavezető: Kismihály Boglárka (0771-535848). Pénztár: az ügyfélszolgálati irodában. További naprakész információk a honlapon (www.ekekolozsva.ro) vagy az egyesület Facebook-oldalán (EKE – Kolozsvár 1891).

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Csorba Anna 0740-407652
Kiss János 0364-807639
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790
Pál Gyöngyi 0742-373546
Szabó János 0757-220682
Szima Márton 0766-703575

Elnök: Kovács Diószegi Zsuzsa
0747-070790
Irodavezető: Kismihály Boglárka
0771-535848